

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: JUVENILIA

Citation: Claussen, Sophus: "JUVENILIA", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 94. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen07val-shoot-workid64574/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler

JUVENILIA

NATTEVAGT

Hvor Kysten strækker sig lun og lang
med Kiselgræs og forvitret Tang,
med store Skovbryn i rugende Ro
og Marker, hvis Korn kan høres gro,
vi laa ved det skyblege Hav og sang:

„Der bor i Thule en Trold saa styg.
Han suger Marven af Ungfolks Ryg.
Den Svend, han slaar, bliver snogekold,
den Mø, han naar, bliver ond og gold.
Han øder vor Høst og fordærver vort Bryg.

Vor Jord har Grøde, vort Hav har Salt.
Vort Krus har Styrke af Humle og Malt . . .
I Kraniets Hvælv bor frodig Forstand.
Og dræber vi Trolden, hvorhelst vi kan,
vil Mø og Mand – efter alt – vinde Land.“

UNGE GUDER

Saaledes er Mennesket. Vor Natur
har Flod og hvilesød Ebbe.
Snart bruser vort Blod som en Stormgangs-Lur,
snart sagtner og rinder neppe.

Og træder jeg hed over Høstens Løv,
tag dig snehvide Duc i Vare.
Jerusalems Mur vilde styrte i Støv,
for Skaberjublens Fanfare.

Men Kvinden, som stolt slukker Lyset ud
og møder mit Lyn med sin Varme,
hun vil erfare, det var en Gud,
der sov i hendes Arme.

LURTONER

Derude tungt og heftigt
de tusind Vogne tumle
imellem høje Huse,
hvis Ruder stirre skumle.
Min Ovnilds Flammietunger
snart tigerømt sig klynge
snært hyle op og vælte
hen i en blodig Dyng.

Jeg drømmer om Kykloper,
om skæggede Geseller,
om gammelt Øl i Kander
dybt i en muggen Kælder,
om foraaarsgrønne Volde,
ta-ram! hør Ilden knitrer.
Et Foraars Brag af Trømmer
og Horn i Luften sitrer.

Ud i den grønne Verden
sprænger et Valhorns Klange
som Aandebud, der vender
tilbage fulgt af mange:
de hverver Tropper djærve,
sanker, hvad vudsomt vanker,
dybe, dirrende faste
som vaabenklædte Tanker.

Ta-tra, i rustne Lænker
skæl ingen kukkelure.
Frihed og Storm! det bruser

mod Stadens gamle Mure.
Saa klemter Kirkens Klokker,
mens vrantne Trolde hvæser.
Men fast mit Horn jeg holder,
Frihed og Storm! jeg blæser.

Frihed og Storm, jeg hilser
den blegblaa Himmels Skygge,
og denne Muldjord fik vi
at elske og bebygge,
hvad om vi selv maa skabe
lidt Mening i Naturen,
eller en barsk Jehova
er Malnhalsen paa Luren.

Her vokser Dild og Kommen
Jordbær og Vin og Kvæder.
Flyt Foden frit, thi Marken
er din, der hvor du træder.
Dit Mandsmod skal ej stjæles,
ej Viddet fra din Pande,
Landet har mange Byer
og Jorden mange Lande.

Og som nu Hornet dirrer,
og Slettelandet svarer,
med Fødders Drøn mangfoldig
ind rykker raske Skarer
fra vore bedste Byer
og kækkeste Provinser
til Værn for Jordens Hvede
mod Himlens magre Linser.

I, som blev træt af Tagdryp
men elsker blaa Marine,
Graner og Græs og Solskin

og Øjenkroge fine,
vær med mig – eders unge
Kraft skal mig overskygge
og gyde i min Malmur
Djærvhed og klangstærk Hygge.

Thi derfor har vi krydret
Jer Vin og kastet Runer,
at I kan blive Aanden
og Solen som os luner.
Og derfor har vi kaldt Jer
fra vore tro Provinser,
at I skal krydse Racen,
I Blodets ægte Prinser.

Her mørkner Stadens Tage
i oldingkrumme Rader,
og Regnen synker langsomt
tilbunds i dybe Gader.
Følg med i dette Øde
og lad os ej i Stikken,
i Dag med Valdhørnklange
forstærker vi Musikken.

Jeg vil i Hornet aande
stridbare, muntre Salmner
derudefra, hvor Landet
oktoberbroget falmer,
mens Natten reder Taage
ind over alle Veje
og sætter sig at vaage
ensomt ved Stadens Leje.

I HI

Os Luften ej længere duftende lun
med sit silkeblaa Væv, sine uldhvide Dun
om Legemet slutter – en Dyne saa hed –
og gyder os Vellyst i unge Sanser.
Nu Strømmene styrter fra Skyerne ned,
som tunge og graa vore Dage omkranser.

Det bliver saa mørkt i den store By.
Man lukker tungsindig sig inde,
hvor Ovnene kan buldre, og Stuen har Ly
mod Regn og mod ruskende Vinde.
Nu genvindes atter det kølige Blod,
og Du finder den Fred, som i Vaar dig forlod.

Men *ikke* skal jeg og min Pige
dog rømme vort Kærlighedsrige.
Vi er vel lidt tyste, en Smule mer stille,
lidt mindre beruste og mindre kaade,
men ømme og glade, som før, vi ville
vor Kærlighed skifte af egen Naade.

Før isnende Vinde vi gænger os inde.

Naar Vintren da kommer med Tæppet det hvide,
saa faar vore Drømme den selvsamme Lød,
den varige Blidhed, som frygter i Tide
at stride om Ting, som kan volde os Nød.
Saa skal vore Tanker da blive saa fromme,
vi sidder ved Ilden, naar Aftnerne komme,
enhver i sin Stol . . . mens den sitrende Glød

belyser hende med straalende søde
violblaa Øjne: saa blussende rød.
Og Skæret og Varmen, som slaar os i Møde,
gør Tusmørket om os fortroligt og rart . . .
Jeg ryger paa Pibe, hun sømmer og hækler –
Et Fremtidsstykke! Min Tanke faar Fart:
det snér, og der henrinder halve Sekler!
hun er graaet, og jeg bærer snehvid Bart!
Og nu læner min Søde sig halvt til mit Bryst,
mens ung og alvorlig hun stirrer mod Flammen.
Vi taler om ophøjet Kærlighedslyst
og om Liv, der er Solskin, naar blot vi er sammen.
Og vi kysses en Gang, mens hun sagte smiler,
og Favn i Favn vi saa sjælden hviler.

Men Døgnene glider,
og Vinteren lider,
til Paaske vi naar.
Og Muldjorden græder,
og Digterne møder
med nye Rim omsider
paa Længsel og Vaar.

Med Blomster, som vækkes
med nye Gæs som kækkes,
mens nye Lærker slaar,
med *Ællinger*, som trimler
mellem *Bukkar* og *Primler*,
og *Jomfrubøg*, der dækkes
af Løv med Silkehaar.

Og digterisk et Mylder
af *Tusser* Kæret fylder
og *Klækkefrøen* slaar.
Men *Nattergale* higer
gennem alle Kunstens Riger

paa kække Løb, som hylder
en Brud fra i Gaar.

Da drager mig dobbelt min elskedes Favn,
da tændes vor Ungdom til Flamme,
og har vi indlullet de ømme Savn,
da vaagner de ny med det samme.

Da strækker vi os i det søde-bløde
duftende Græs . . .

Dine Kinder gløde,
Du smutter glad til det gamle Sted
– tørskoet frem ad et Løb mellem Stene –
hvor bredt under hældende Bøgegrene
en kongelig Skrænt . . . Du min Kærlighed!

DET NYE GRY

Red mig en Seng, hvor der er størt og stille,
naar Mørghen tænder svagt de høje Ruder.
Giv mig en Fé, som kun med Sorg kan skille
sin unge Søvn fra mine hvide Puder!

En Fé, hvis Favn har Hjertets skønne Dvælen,
som naar mit første Natteblund begynder,
sætter sig ensomt op paa Sengefjælen,
Brystet i Storm, mens hun i Mørket nynner.

Giv mig en Hjertens Fé, som snild og vaagen
kan med et Smil min syge Mistrø finde;
men fuld og hvid! thi jeg har mer end nogen
Sjæl for den Vellyst, at min Fé er Kvinde.

EVASLÆGT

Der er et Kuld af Evaslægt
(de er som slanke Søjler)
de regner godt, de taler kækt,
de fører Kassens Nøgler.

En Slægt saa farligt ligefrem,
snart altfor kaad, snart lunken,
som fryser og vil hurtig hjem
til Mor og Varmedunken!

„Du lette, ranke! jeg er varm,
jeg vil i stolte Stunder
bestige Dionysos' Karm
og tæmme Løvehunner.

Jeg vil ej tumle Hest og Hors,
hvis jeg kan klappe Tigre;
saa fæst mig til dit Favntags Kors
med Nagler og med Spigre!“

Hun snurrer blot paa Hælen rundt,
mens du i Hjærtekrankhed
gad køle Kinden et Sekund
mod hendes høje Slankhed!

. . . Herre Gud fri os naadeligst
ud af vor Synd og Kummer;
led os – som alle raadeligst –
hjem til vor daglige Slummer!

UNDER GRØNNE TRÆR

Jeg er Ridder, ikke Munk,
derfor vil jeg synge, fægte,
vil om mine Skuldre hægte
sjældne Stoffers Liv og Prunk.

Visdomsordet, Spotteglosen,
Landsmænd, Brødre, lad den fare!
Kom og gæt, hvad dyrebare
Sager jeg har her i Posen.

Gæt! . . . jeg bær et Liv herinde
som en Mo'r sin Toars-Unge,
ét med egen Røst og Tunge,
helt en lille Sejrs gudinde.

Ser I, hun har fulgt min Vej
gennem mange Slags Bedrifter;
tusind fine Saar og Rifter
har hun ogsaa givet mig.

Thi hun er en stridig én,
rusker Kappen, sprænger Tyllet,
bliver hun for tæt indhyllet
og vil ud paa egne Ben –

sætter Saar, man ej faar lægte,
og man maa for hende stride,
som kun Fanden kunde fægte,
den Gang Faust var ved hans Side.

Vil hun med mig langvejs føjte
ligeglad for Regn og Lyn
eller med to strenge Bryn
barnlig blæse Pileføjte –

hun kan ogsaa staa for Skud,
pækker jeg først hende ud,
skal hun gnistre, skal hun tindre,
slaa Jer alle, intet mindre.

Se: – for denne Sejrgudinde,
denne Visdom fuld af Splinter,
overmenneskelig, dog Kvinde,
dette Guld, som Gud lod skinne –

bærer jeg med Smil om Munden
altid Kaaben silkeforet,
Roser rundt om Hatten vunden,
og min Hæl er gyldensporet.

Lystig ler jeg til min Næste.
Har man levet med de Bedste,
lader man sit Skind ej arze,
naar man falder mellem Narre.

TAAGE OG REGNDAGE

Efter Charles Baudelaire

Aah Høst og Vaar og Vintre, I dunkle Døgn, som sove
bestænkede med Skarn, jeg vil jer prise og love,
at I hænger om min Pande, mit Bryst en Himmel lav,
som et dampende Ligsvøb, en svævende Grav.

Paa denne store Slette, hvor den kolde Syd kan blæse,
hvor Gavlens Fløje, Nætter igennem, skreg sig hæse,
kan bedre end i Foraarets lune Gennembrud
min trætte Tanke bredt slaa sine Ravnevinger ud.

Thi for et Hjerte, opfyldt af Ting, der længst er døde,
hvorover Sneen evig sine hvide Naale saar,
aah Døgn, I Dronningtider i det nordiske Aar!

er inter mere sødt end Eders blege Øde.
Hvad eller, en Aften uden Maane, to og to
paa et tilfældigt Leje dysse al sin Sorg til Ro.

MAANENS TUNGSIND

Efter Charles Baudelaire

I Aften synes Maanen lidt trættere at glide
som en blødagtig Skønhed paa et Hav af Puder lagt,
der strejfer Brystets Omrids og glatter sin Side
med let og adspredt Haand, førend Søvnens faar Magt.

Henstrakt paa Snelavinernes bløde Silkerygge
hun nyder længe døende en Afmagt uden Ord,
og hendes Blikke følger de hvide Skyer, der bygge
Luftsnyer i det Blaa som et Blømt- og Greneflor.

Naar stundum, i sit tærende Savn, paa denne Kugle
hun tyst en Taare fælder, som hun søgte at skjule,
en Digter uden Søvn, som i stille Andagt gik,

tog denne matte Draabe i de hulede Hænder,
en hvid Juvel, hvis Perlemorsglimmer ham blænder;
og gemmer den i Hjertet for Solens hede Blik.

FLAKONEN

Efter Charles Baudelaire

Der er de stærke Dufte, hvis Aande gennemborer
alt Stof, somom selv Glasset var sprødt og havde Porer.
Ved at aabne et fra Østerland nylig hjemsendt Skrin,
hvis vranne Laas skær Tænder og gaar op med et Hvin,

ved at aabne for et Skab med den støvede og sure
forgemte Luft, der boer i et Hus med øde Mure,
kan man finde en Flakon, der forlængst gik i Glem,
hvoraf en Sjæl, som vaagner, lyslevende slaar frem.

Som dødningslige Pupper, der i Graves Mulm sig skjule,
fandt tusind Tanker bævende Søvn i denne Hule,
der spreder deres Vinger som et Sommerfuglekuld
azurblaa, rosenmalte og virked ind med Guld.

Og se en Sværm af Minder svæver ud fra Skab og Skuffe
i Dagens Lys og lukker dine Øjne for at puffe
din Tanke let fortumlet med sikre Hænders Kunst
imod et Svælg, der mørknes af Menneskedunst.

De kaster mod et Hundredaarsdyb dig over Randen,
hvor som en jordet Lazarus, der slaar sit Lin fra Panden,
nu rører sig og vaagner et Spøgelseslig
af en længst begravet Kærlighed, ram og ynderig.

Saadan, naar jeg er slettet af Menneskenes Minde,
naar jeg forlængst er død og forsvarlig lukket inde
dybt i et bælgmørkt Skab, som en Flaske glemt og tavs
affældig, støvet, sprukken, klæbrig og graa af Snavs,

saa bliver jeg dit Gravskrin, du elskelige Jammer,
et Vidne om den Styrke og Gift, hvormed du rammer,
Edder af Engle blandet, du Skaa! med Lædske sød,
som evig nager mig, mit Hjertes Liv og Død.

LANDSKAB

Efter Charles Baudelaire

For at digte mine Hyrdeviser fuld af kyske Dyder
vil jeg sove nær ved Himlen som en gammel Stjernetyder
og Nabo til et Klokketaarn fornemme nært og haardt
de dybe svungne Rhythmer, som Vinden river bort.
Fra Tagvindvets Rand med mine Hænder under Hagen
se Arbejdsfolk, der synger og lær til højt paa Dagen,
og Taarne, Skorstenspiber, en taklet Kæmpe-Rhed,
mens høje Himle drømmer om Uendelighed.

Hvor kønt at se en Stjerne gennem Taagen derude
staa øverst i det Blaa over Lampen ved din Rude,
mens Kulrøgsfloder stiger mod Synskredsens Rand
og Maanens blege Sværmen udgydes over Land.
Jeg vil opleve Foraaret, Somrene og Høsten,
og naar da Vintren kaster os ind paa Snelandskysten,
vil jeg lukke alle Skodder og stænge lunt og godt
for at bygge i Natten mine Maanerigers Slot.

Jeg vil da drømme blaalige skære Himmelrande,
Haver med Malmfontæner og plaskende Vande,
Kærtegn og Fuglekvidder den udslagne Dag
og aiskens Eventyr af den barnligste Smag.
Om Oprøret trommer sit Uvejr mod min Rude,
min grublende Pande vil over Pulten lude.
Thi i den dybe Vellyst er mit Væsen helt gydt ud
at mane Vaaren frem paa min Viljes frie Bud,
drage Sole af mit Hjerte og skabe uden Skranker
en Dunstkreds' lune Luft af mine brændende Tanker.

AFTENHARMONI

Efter Charles Baudelaire

Nu nærmer sig den Time, da paa sin Stængel vugget
hver en Blomst spreder Duft som et Røgelsesfad.
Der stiger Dis og Toner i Dugfaldets Bad,
en Virak fuld af Længsel, en Vals vemodig sukket.

Hver en Blomst spreder Duft som et Røgelsesfad,
Violens skælver svagt som en Sjæl for Mødgang dukket,
En Virak fuld af Længsel, en Vals vemodig sukket.
Himlen er skøn som Altret, hvor Herren sorgfuld sad.

Violens skælver svagt som en Sjæl for Mødgang dukket,
der hader Dødens Nar med de ømme Hjærteres Had.
Himlen er skøn som Altret, hvor Herren sorgfuld sad.
Mens Solen i sin stivnende Blodstrøm halvt er slukket.

En Sjæl, der hader Døden med ømme Hjærteres Had,
indsamler alle Lysspor, dens Fortid har trukket.
Mens Solen i sin stivnende Blodstrøm halvt er slukket,
dit Minde lyser i mig som et helligt Sølvlerlad.